

[Tesdaupf.]

selskabs bestyrelse se på et sådant indgreb i dispositionsretten og muligheden for overhovedet at disponere på lang sigt?

Den højtærede landbrugsminister sagde, at godsejernes tilbud om jord til en frivillig ordning af tillægsjordproblemet var intet værd. Jeg skal slet ikke komme nærmere ind på, hvad jeg mener, det er værd — jeg har dog kendt en lille smule til det bag kulisserne, jeg mener, det er noget værd —, men den højtærede landbrugsminister må lige så godt som jeg vide, at en organisationsbestyrelse ikke kan binde sine medlemmer i en sådan sag til mere, end hvad bestyrelsen kan love at arbejde for. Og det gjorde den. Men jeg kan spørge den højtærede landbrugsminister: hvad garanti giver landbrugsministeren? Denne lov giver heller ingen garanti, ikke mere end at hvis der er nogen, som ønsker at beholde mere end to gårde, skal man tilbyde jord. Men hvis der ikke er det, kommer der ingen jord frem. Man kan med rette sige, at garantien fra den højtærede landbrugsministers side er ikke af større betydning.

Så siger den højtærede landbrugsminister, at det er for sent. De herrer godsejere har sovet i 25 år. Det synes jeg ikke kan være rigtigt. Jeg kan forsikre den højtærede landbrugsminister om, at hvis de herrer havde sovet i 25 år, havde de ikke været gods-ejere i dag. Men der er en særlig ting, jeg kan sige: de kan ikke helt have sovet, en hel del af dem i hvert fald havde bl. a. den opgave, efter at have afleveret en trediedel af deres jord efter 1919, at bruge nogen tid til at slikke deres sår og bringe orden i sagerne igen. Det er ikke rigtigt, at der ikke frivilligt er ordnet mange tillægsjordproblemer i de år. Gør man det rigtigt op, vil man finde, at der er ordnet flere af gods-ejerne, end hvor der er mindre jord. Det er en misforståelse at tro, at tillægsjordproblemet ordnes bedre ved at gøre ejendomsbesiddelserne mindre. Det største problem findes, hvor ejendommene ligger tæt sammen, mindre ejendomme har sværere ved at afgive jord. Det er ulogisk at indskrænke ejendommestallet hos den enkelte mand, derved bringer man ikke særlig meget tillægsjord frem. Man må huske ene ting, at de, som sidder med de mange ejendomme — det vil jeg sige til de talere, der ikke kan forstå det —, at de sidder der ikke alene, de føler også forpligtelser over for de andre, som sidder med på den ejendom. Jeg finder ikke, at de indeklemt husmænd er blevet ringere og ringere stillet, som den højtærede landbrugsminister sagde. Jeg ved, der er et problem,

og også jeg ønsker det ordnet. Men jeg kender mange tilfælde, hvor de indeklemt brug både i landbrugskriseårene og i disse bedre år har klaret sig fuldt så godt som andre og i virkeligheden har forbedret deres bedrift.

Til sidst vil jeg gerne sige, at det er en almindelig antagelse, at jo flere vi bliver, des tættere må vi rykke sammen og dele jorden op. Spørgsmålet er, hvad der er økonomisk rigtigt. Den højtærede landbrugsminister sagde, at jeg talte både i tide, og han mente måske også i utide om spørgsmålet: økonomien i landbruget. Jeg anser det for ganske afgørende. Det er ikke blot et spørgsmål om, hvordan godsejerne og husmændene klarer sig, de klarer sig måske bedre end mange andre, men spørgsmålet er, hvordan samfundet klarer sig. Det er ikke helt ligegyldigt, hvorledes man indretter økonomien. Det kan ske, at spørgsmålet om den økonomisk bedste udnyttelse ligger anderledes, end man før har ment var god latin. Hvem der skal eje jorden er et andet og et politisk spørgsmål.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at jeg lagde mærke til, at regeringens chef, den højtærede statsminister, holdt en tale ved Journalistforbundets stiftelsesfest, jeg tror, det var den 12. december, om planøkonomi. Jeg læste den tale med interesse; selvom jeg ikke var helt enig i alt, var jeg enig i noget af det. Jeg kan kun beklage, at socialdemokratiet ikke har følt sig stærk nok til, eller i hvert fald ikke har haft vilje til, på jordpolitikens område at nøjes med lovforslag, som der er den økonomiske plan i, man ellers ved andre lejligheder taler om.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede medlem hr. Victor Larsen fastholdt sit standpunkt, at det var en uheldig udvikling for demokratiet, når et tilfældigt flertal vil gennemføre et forslag om tillægsjord, således som det sker her; selvom det er „et tilfældigt flertal“, består det dog af samtlige stemmer i lands-tinget mod een. Mener det ærede medlem virkelig, at et lille mindretals afgørelse af dette spørgsmål er en bedre støtte for et demokratisk samfund i fremtiden, så må jeg indrømme, at den reaktionære stemning her i folketinget er endnu værre, end jeg troede ved begyndelsen af denne debat.

Det ærede medlem hr. Hans Pinstrup sagde, at hvis der indtræder sygdom i en familie, kan den blive drevet til at afhænde en ejendom og på den måde blive underkastet en tvangsafståelse. Det samme gælder med den lov, vi vedtog i fjor. Hvis